

STRATEGIJA PARTNERSTVA OPŠTINE BRATUNAC

Mart,2008

OPŠTINA BRATUNAC

Svetog Save bb 75 420 BRATUNAC te. +387(0) 56 410-176 fax 410-337
E-mail:bratopst@teol.net www bratunacopstina.com

UVOD

Ideja o postojanju Strategije Partnerstva u savremenom društvu potekla je iz samog oblika organizovanja društva i potrebe za zajedničkim djelovanjem na rješavanju zajedničkih problema.

«Partnerstvo» u bilo kojem obliku, pored toga što stvara određeni oblik podjele odgovornosti, u svakom slučaju doprinosi većoj transparentnosti rada svakog segmenta uprave.

Opština Bratunac je i u svom dosadašnjem djelovanju na realizaciji raznih projekata u velikoj mjeri radila po partnerskom modelu, ali bez pravno uobličenog mehanizma koji bi bio kodifikovana norma ponašanja.

Iz dosadašnjih iskustava proizašla je i potreba da se model « Partnerstvo» uobliči u formi Strategije «Partnerstva» koja bi u znatnoj mjeri doprinijela i većem uključenju građana u razvojne realizacione tokove rješavanja problema.

Svrha Strategije partnerstva je saradnja lokalne vlasti i građana koja kroz zajednički rad, dovodi do rješavanja identifikovanih problema. Svrha partnerstva je i poboljšanje komunikacije između Administrativne službe i građana kroz saradnju na određenim projektima od interesa za obje partnerske strane.

DEFINICIJA KONCEPTA PARTNERSTVA

Partnerstvo je saradnja između lokalne vlasti (opštine) i civilnog društva (MZ, udruženja građana, društvene organizacije, neformalne grupe, itd), koji ne mora biti pravno zasnovan (ne mora proisteći iz nekog ugovora), nego odnos utemeljen na zajedničkim ciljevima, odgovornostima i interesima, a koji vodi ka:

- Zajedničkom angažovanju navedenih aktera, usmjerenom ka ostvarivanju zajedničkog cilja i određivanju prioriteta;
- Zajedničkom osmišljavanju i sprovođenju aktivnosti koje za cilj imaju rješavanje zajednički identifikovanog problema;
- Podjeli odgovornosti, rizika i rezultata;

Dakle, partnerstvo je odnos dviju ili više strana koji imaju jednaka prava, zajedničke ciljeve, ostvaruju dogovor o podjeli rada, rizika i rezultata. U ovoj podjeli lokalna vlast obično obezbjeđuje finansijska sredstva, angažuje stručne kadrove, koordinira i kontroliše izvođenje radova, te odlučuje o pravnoj regulativi. Drugi partner u ovom odnosu nudi nove i kreativne ideje, okuplja i mobilise zainteresovane građane i daje svoj doprinos finansijskim sredstvima ili volonterskim radom. Koordinacija i kontrola izvođenja radova realizuje se zajednički po metodu koji je zakonski dozvoljen, a odražava duh partnerstva.

ZAKONSKI OKVIR

Inicijativa za izradu Strategije partnerstva i početni osnov je sadržan u projektu Ugovor koji je potpisan između opštine Bratunac i misije OSCE-a.

Polaznu osnovu za Strategiju partnerstva predstavlja Evropska povelja o lokalnoj samoupravi iz koje su proizašle Preporuke na principima učešća građana.

Ove postavke su ugrađene u članu 2. Zakona o lokalnoj samoupravi prema kome lokalna samouprava predstavlja pravo građana da učestvuju u ostvarivanju zajedničkih interesa pripadnika lokalne zajednice, direktno ili putem svojih slobodno i demokratski izabраниh predstavnika.

Takođe i druga poglavlja Zakona o lokalnoj samoupravi ističu postojanje partnerstva između lokalne samouprave i građana, posebno poglavlje X, koje se odnosi na oblike neposrednog učešća građana u lokalnoj samoupravi i odlučivanju (referendum, zbor građana, građanska inicijativa, mjesna zajednica, paneli građana, šeme predloga, sati građana u skupštinama opština).

Pravni osnov za strategiju Partnerstva utemeljen je u članu 2. Statuta opštine Bratunac - Prečišćen tekst («Sl.bilten Opštine Bratunac broj 04/2005) koji je u stvari inkorporisani i već citirani član 2. Zakona o lokalnoj samoupravi.

U VII poglavlju Statuta opštine Bratunac bliže su opisani mehanizmi neposrednog učešća građana u lokalnoj samoupravi a koji su takođe pravni osnov za Partnerstvo.

POTENCIJALNI PARTNERI

Potencijalni partneri u procesu kristališu se iz samog oblika partnerstva.

Sami akteri u procesu partnerstva su:

1. organ lokalne samouprave;
2. formalne grupe građana (nevladine organizacije, udruženja građana, MZ)
3. neformalne grupe građana (grupa građana okupljena oko rješavanja zajedničkog problema)
4. javne institucije;
5. privatna lica i
6. fizička lica

Opština ili organ lokalne samouprave u partnerski odnos može ući preko svojih tijela ili službi bilo da je riječ o Skupštini opštine Bratunac, Načelniku – Administrativnoj službi, komisijama, itd.

Građani u partnerski odnos stupaju najčešće organizovano putem MZ –a, Javni sektor i NVO u odnos ulaze kao cjelina putem svojih predstavnika.

Prava partnera su:

- dobijanje informacija zbog čega učestvuje u projektu;
- dobijanje informacije čime može doprinijeti da projekat uspije;
- saznanje o jasnoj viziji aktivnosti;
- zajedničko planiranje aktivnosti;
- pravo na odabir oblasti djelovanja-zajedničkoj identifikaciji problema;
- učestvovanje u izradi i kontroli potrebne dokumentacije;
- izbor izvođača radova, kontrola radova i utrošak sredstava;
- davanje ocjena, izvođenje zaključaka, zahtjevanje izmjene određenih aktivnosti

Obaveze partnera su:

- poštivanje dogovorenih principa iz potpisane izjave o partnerstvu;
- sprovođenje akcionog plana;
- kontrola i utvrđivanje izvršenih radova;
- preuzimanje odgovornosti za uspjeh i neuspjeh projektnih aktivnosti;
- utvrđivanje rezultata rada,
- ispitivanje stepena zadovoljstva građana realizovanim projektima;
- informisanje javnosti

OBLICI PARTNERSTVA

Prema stranama koje su uključene u proces postoje tri oblika Partnerstva:

1. javni sektor – javni sektor
2. javni sektor – privatni sektor
3. javni sektor – građani

Za opštinu Bratunac, s obzirom da je riječ o organu lokalne samouprave, svakako najinteresantniji i najznačajniji oblik «Partnerstva» predstavlja partnerstvo JAVNI SEKTOR-GRAĐANI ,odnosno OPŠTINA – GRAĐANI.

Važno je napomenuti, da su mogući i prelazni oblici partnerstva (tripartitni)
Npr. Lokalna uprava-javni sektor-građani ili Lokalna uprava- NVO-građani.

KRITERIJUMI ZA ODABIR PARTNERA

Kriterijume možemo podijeliti na generalne i pojedinačne.

Generalni kriterijumi se odnose na sve partnere i oni su sljedeći:

- ❖ Ugled i kredibilitet
- ❖ Legitimnost i autoritet
- ❖ Kapacitet za doprinos
- ❖ Pouzdanost i posvećenost

Pojedinačni kriterijumi

a) Nevladine organizacije

1. svojstvo pravnog lica i djelovanje na području opštine Bratunac;
2. svojim djelovanjem promovišu «Kodeks ponašanja za nevladine organizacije BiH «
3. provode aktivnosti usmjerene na potrebe zajednice, rukovodeći se načelima djelovanja za opšte dobro;
4. imaju u vidu transparentno finansijsko poslovanje i izvještaje o dosadašnjem radu i poslovanju ;
5. sredstva dobijena iz budžetskih sredstava opštine ne smiju koristiti za finansiranje naknada svojim članovima koji se već podmiruju iz budžetskih sredstava po posebnim propisi;
6. postoji iskazana volja i spremnost za aktivnu uključenost nevladine organizacije u partnerski odnosu sa opštinom;
7. posjedovanje ljudskih i / ili / materijalnih kapaciteta za učešće u partnerskoj aktivnosti

b) savjeti mjesnih zajednica i grupe građana

1. djelovanje na području opštine Bratunac;
2. provode usmjerene potrebe zajednice, rukovodeći se načelima djelovanja za opšte dobro

3. imaju i vode transparentno finansijsko poslovanje i izvještaje o dosadašnjem radu i poslovanju ;
4. postoji i iskazana volja i spremnost za aktivnu uključenost mjesne zajednice u partnerskom odnosu sa opštinom kroz jedan ili više navedenih tipova doprinosa.

c) privatni sektor – pravna lica

1. da posjeduje registraciju za bavljenje djelatnošću;
2. da svojom idejom doprinosi ostvarenju zajedničkog cilja
3. da izražava jasnu volju da se projekat realizuje po partnerskom modelu;
4. da zadovoljava sve uslove propisane članovima 22 –27. Zakona o javnim nabavkama

d) javni sektor

1. da je predmetni projekat podesan za rješavanje po partnerskom modelu;
2. da javna institucija može učestvovati u partnerstvu kroz materijal, rad ili finansije;
3. da postoji volja za rješavanje kroz partnerski model

e) pojedinci

1. da posjeduje prebivalište i boravište na području opštine Bratunac;
2. da svojom idejom doprinosi ostvarenju partnerske aktivnosti;
3. da sa partnerskim projektom pruža podršku osnivanju malih i srednjih preduzeća

PARTNERSTVO U SPROVEDENJU OPŠTINSKIH ZADATAKA I ODGOVORNOSTI - - PODRUČJA LOKALNE UPRAVE OTVORENA ZA PARTNERSTVO

- ❖ Ekonomski razvoj
- ❖ Demokratizacija
- ❖ Socijalni razvoj, socijalna pomoć i kultura;
- ❖ Životna sredina
- ❖ Infrastruktura

KRITERIJI ZA ODABIR PARTNERSKIH AKTIVNOSTI»

1. broj uključenih partnera i građana
2. učešće partnera (rad, finansijska, materijalna i druga participacija)
3. partnerska aktivnost uključena u strategiju razvoja opštine
4. efekti za razvoj lokalne zajednice
5. različitost ciljnih grupa (kao što su žene povratnice, ugrožene povratničke populacije, invalidi, ugrožene kategorije stanovništva uopšte)
6. stepen razvijenosti zajednice
7. ekonomski kriterij (vrijednost projekta po korisniku)
8. potrebe i prioriteti

KOMUNICIRANJE

S ciljem upoznavanja sa sadržajem Strategije, tokom procesa donošenja iste potrebno je ostvariti saradnju sa sredstvima informisanja i putem njih upoznati građane i druge partnere sa detaljima ovog dokumenta . Nakon usvajanja nacrtu Strategije ista će biti objavljena u Službenom biltenu Opštine Bratunac, web stranici i biti distribuirana svim partnerima u procesu, kao i građanima, kako bi se prikupili prijedlozi za izradu konačne verzije. U svrhu bolje komunikacije sa partnerima Strategija partnerstva dopriniće obaveznom postojanju povratne informacije za sve partnere u procesu . Komunikacija sa građanima

u partnerskom odnosu prije svega odvija se kroz zajednički rad. Opština komunicira sa građanima putem javnih rasprava, saopštenja za javnost, oglasima o javnim nabavkama, istraživanjima javnog mnijenja itd.

VEZA STRATEGIJE PARTNERSTVA SA DRUGIM DOKUMENTIMA

Statutom Opštine Bratunac regulisano je pravo građana na neposredno učešće u vršenju poslova iz nadležnosti opštine koje se ostvaruje u skladu sa zakonom, Statutom i drugim aktima opštine. Dakle Statut Opštine je predvidio mogućnost ostvarivanja partnerskih odnosa između građana i lokalne vlasti.

Sama Strategija Partnerstva predstavljaće aneks Strategije razvoja opštine Bratunac, odnosno postaće sastavni dio tog dokumenta.

Usvajanjem dokumenta Strategija Partnerstva građanima će se pružiti nove mogućnosti neposrednog odlučivanja u poslovima iz nadležnosti opštine, odnosno zajednička realizacija utvrđenih ciljeva i interesa.

KONCEPT PARTNERSTVA KROZ 4 KORAKA

U najvećem broju slučajeva partnerski odnos je uspostavljen između opštine, građana, javnih ustanova, udruženja i drugih organizacija.

Mali je broj partnerstava između dva preduzeća u javnom sektoru ili dva udruženja i slično, Bez učešća opštine.

Da bi partnerstvo bilo izraženo od početka do kraja trajanja projektnog ciklusa, ono mora da podrazumjeva preduzimanje sljedećih radnji:

1. zajednička identifikacija problema;
2. zajednička izrada plana za rješavanje identifikovanog problema (Akcioni plan)
3. sprovođenje akcionog plana;
4. zajedničko nadgledanje i ocjena sprovedenog akcionog plana

1. Zajedničko identifikovanje problema

Kada se kaže zajedničko misli se na identifikovanje problema od svih Partnera. Obzirom da je riječ o organu lokalne samouprave tu je propisana metodologija identifikacije a ključ realizacije nekog problema prvenstveno je budžetska komponenta.

U tu svrhu identifikacija problema će se u najvećoj mjeri vršiti putem javnih rasprava o nacrtu Budžeta, te prikupljanjem prijedloga problema svih subjekata – partnera koji učestvuju u javnoj raspravi.

U svrhu zajedničke identifikacije problema, takođe se mogu koristiti mnogi drugi mehanizmi, kao što su istraživanja javnog mnijenja, pisani prijedlozi, sugestije građana, ali svi će morati imati zajedničku viziju problema i kroz javnu raspravu usvojeni u budžetu.

Na kraju se momentom usvajanja budžeta, odnosno ugradnjom u prijedlog budžeta dolazi do identifikacije problema.

2. Zajednička izrada akcionog plana

Nakon identifikacije problema pristupa se izradi akcionog plana kojim će se riješiti isti. Izrada plana podrazumjeva zajedničko učešće partnera u svim njegovim segmentima: određivanje Mjesta, vremenskih rokova i kalendara aktivnosti, izvođača radova, odgovornih osoba za praćenje procesa rada i vrednovanje urađenog, kao i planiranje troškova realizacije.

Odstupanje u realizaciji plana moraju biti usaglašena od strane partnera

U fazi zajedničke izrade akcionog plana neophodno je uključiti element komunikacije – info – risanje javnosti o akcionom planu.

Pored akcionog plana, potpisuje se Sporazum između partnera.

3. Zajednička implementacija akcionog plana

Sprovođenje akcionog plana podrazumjeva angažman svih partnera prema njihovim mogućnostima, sklonostima i resursima kojim raspolažu.

To znači da svi daju svoj doprinos koji ne mora biti podjednako izražen u materijalnim vrijednostima, ali je za partnerstvo bitno njihovo učešće i volja da se problem riješi. Takođe, pri sprovođenju plana mogu biti angažovani stručnjaci određenih profila koji će svojim znanjem dati dodatni doprinos.

4. Zajedničko nadgledanje i ocjena sprovedenog plana rada

Sprovođenje plana rada nadgleda Komisija koja je sastavljena od predstavnika partnera.

Njeni članovi su ravnopravni i u svim fazama realizacije projekta mogu iznositi svoje primjedbe i sugestije, davati mišljenja i zahtijevati obnavljanje radnji kojima nisu zadovoljni, odnosno, koje nisu izvedene na utvrđeni način ili odstupaju od prihvaćenog plana.

Nakon završetka projekta Komisija podnosi izvještaj Načelniku.

Po izrađenom izvještaju organizuje se sastanak svih partnerskih strana, predstavnika KPOR-a i građana na kome se izrađuje nacrt izvještaja o realizaciji kompletnog partnerskog i isti se upućuje KPOR-u na razmatranje.

Ovim mehanizmom ujedno se prati i zadovoljstvo partnerskih strana i građana realizovanim projektom, pojačava zajednička odgovornost svih strana uključenih u partnerski odnos, kao i promoviše transparentnost rada u lokalnoj zajednici.

TIJELO ZADUŽENO ZA PARTNERSTVO

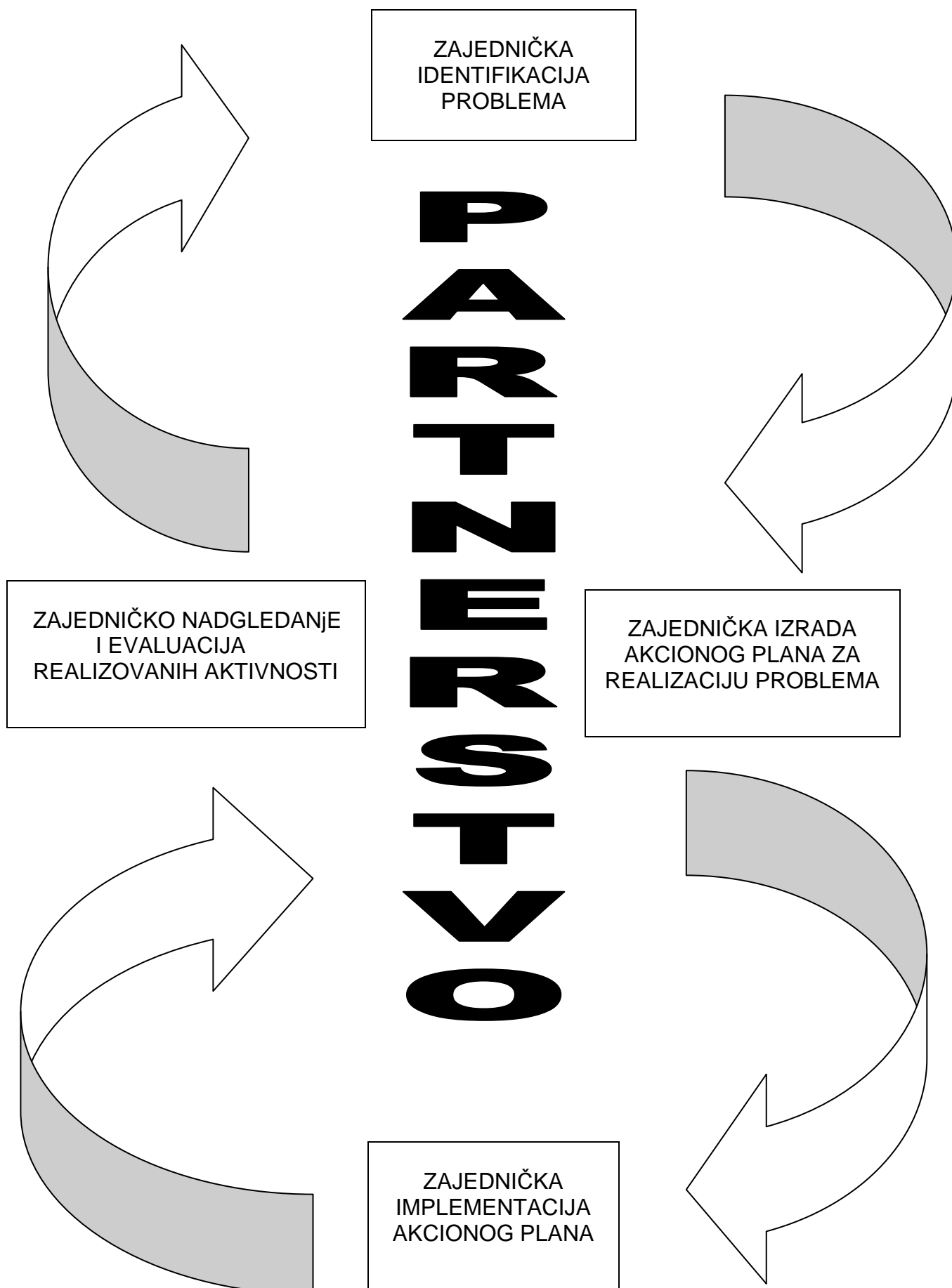
Tijelo zaduženo za partnerstvo je Grupa za partnerstvo (GZP), koja bi bila zadužena za koordinaciju i praćenje projekta realizovanih u partnerskom odnosu.

Uloga GZP –a bi bila da pokreće inicijative za realizovanje određenih ideja kroz partnerstvo sa zadacima na sazivanju partnera (zavisno od ideje do ideje), vođenje partnerskih grupa, priprema materijala za rad KPOR-a, odrađivanje svih poslova oko izvještavanja partnera o stepenu realizacije ideja i prisustvo sastancima KPOR-a po pitanjima bitnim za partnerstvo.

U radu GZP, zavisno od problema koji se nalazi u ideji, učestvovala bi stručna lica, kako bi se dobilo na kvalitetu i stručnosti.

Nadzor nad GZP-om bi vršila Komisija za planiranje opštinskog razvoja (KPOR).

Šematski prikaz «Partnerstva» izgleda ovako :

OPIS KONKRETNIH KORAKA PARTNERSTVA

Tok realizacije partnerstva može se opisati kroz aktivnu ulogu građana, preduzeća, MZ –a, ustanova, formalnih i neformalnih grupa, zajedno sa lokalnom upravom i to u sljedećim koracima i postupcima :

Korak 1

Definisanje tijela za vođenje aktivnosti na partnerstvu u smislu inicijatora početne aktivnosti (Grupa za partnerstvo), koja bi trebala biti sačinjena od oredstavnika građana, NVO sektora I izvršne lokalne vlasti, sa tri člana (ovu grupu imenuje KPOR).

Korak 2

Izrada određenih dokumenata (poslovnik o radu, plan rada i drugo, gore pomenutog tijela) uz prethodnu edukaciju članova tehničkog tijela koji bi se odnosio na strategiju partnerstva.

Korak 3

GZP organizuje sastanke građana, preduzeća, ustanova, NVO I UG, MZ i drugih organizacija civilnog društva, pojedinačno ili u grupi, zavisno o kakvim okvirnim problemima treba da se uspostavi partnerstvo.

Na sastancima bi se predlagale ideje, aktivnosti, zadaci , koje treba realizovati u smislu poboljšanja uslova života u zajednici.

Ovakve sastanke GZP bi trebala organizovati najmanje dva puta godišnje ili i više,zavisno od potreba realizacije strateških ciljeva i pojave novih donatora.

Korak 4

Medijsko predstavljanje partnerskih aktivnosti građanima zajednice, elektronski ili na drugi način i medijsko predstavljanje aktivnosti u projektu.

Korak 5

GZP vrši pregledanje i predselekciju / kategorizaciju predloženih ideja, projekata, zadataka i sl.i iste dostavlja KPOR-u.

Korak 6

Pored poslova za KPOR, GZP bi obavljala poslove i zadatke iz partnerstva za druge potencijalne donatore, konstantno prateći strateške ciljeve Strategije razvoja opštine.

Korak 7

Inicijativni sastanci sa potencijalnim partnerima (partnerima čiji su projekti, ideje, zadaci definisani kao prioritetni), u cilju njihovog jasnog definisanja, izrade akcionog plana, uloge i odgovornosti partnera , te odabir kvalitetnih partnera u skladu sa kriterijima za odabir partnera (GZP i KPOR)

Korak 8

Proširivanje GZP sa članovima partnera čije su ideje / projekti ocjenjeni prihvatljivim za KPOR (po jedan član svakog partnera).

Korak 9.

Pretvaranje ideja, projektnih prijedloga, zadataka, u projekte u kojima će se navesti sve ono što treba da ima projekat, a posebno će se definisati partneri i njihova uloga.

Korak 10

Dostavljanje povratnih informacija o kategorizaciji i prioritetizaciji projektnih prijedloga, ideja, za-
dataka svim akterima prvog sastanka iz koraka br.3.

Korak 11

Potpisivanje izjave o partnerstvu između partnera u realizaciji projekta, te imenovanje tima za
praćenje imlementacije aktivnosti i projekta, koji će činiti po jedan predstavnik svakog partnera.

Korak 12

Redovno održavanje sastanaka tima za praćenje implementacije projekta na bazi partnerstva,
te redovno izvještavanje KPOR-a o realizovanim aktivnostima i informacije o završnom
izvještaju.